

Werk met sinne

Soorte sinne

Daar is vier soorte sinne in enige taal.

Soort sin	Voorbeeldsin	Opmerkings
Stelsin	Tau het vandag vioollesse.	Eindig met 'n punt (.)
Vraagsin	Het Tau vandag vioollesse? Wanneer het Tau vioollesse?	Eindig met 'n vraagteken (?)
Bevelsin	Geniet jou vioollesse, Tau!	Eindig met 'n uitroepeteken (!)
Uitroepsin	Mapstieks, Tau speel mooi viool!	Eindig met 'n uitroepeteken (!)

1. Lees die gedeelte oor Beethoven en beantwoord die vrae.

Ludwig van Beethoven is 'n Duitse komponis wat in 1770 gebore is. Hy het reeds op 'n jong ouderdom met klavierlesse begin en op 13 was hy 'n orrelis in sy geboortestad, Bonn. In 1792 het hy Wenen toe getrek en daar het hy tot sy dood in 1827 gebly. 'n Klomp adellikes het hom finansiëel ondersteun. As jong man het hy al probleme met sy gehoor gehad. Op sy oudag kon hy nie meer klavierkonsertere gee nie omdat hy heeltemal doof geword het. Hy het 'n gehoortrompet gebruik en mense kon net skriftelik met hom kommunikeer. Saam met Mozart en Haydn tel Beethoven onder die belangrikste komponiste van die Klassieke tydperk. Van sy bekendste werke sluit in Für Elise en die Vyfde Simfonie.

Wenke

- 'n Vraagsin wat met 'n **vraagwoord** begin, word 'n **spesifieke vraagsin** genoem bv. **Waar** is die sangklasse? By die skool.
- 'n Vraagsin wat met 'n **(hulp-) werkwoord** begin, word 'n **algemene vraagsin** genoem, bv. **Is** dit 'n kitaar? Nee, dit is 'n tjello.

1.1 Verander die stelsinne in spesifieke vraagsinne.

a) Ludwig se van is Van Beethoven.

b) Hy is in 1770 gebore.

c) Beethoven het in Wenen gesterf.

1.2 Verander die stelsinne in algemene vraagsinne.

a) Hy was op 13-jarige ouderdom 'n orrelis.

b) 'n Klomp adellikes het Beethoven finansiëel ondersteun.

c) Für Elise is een van sy bekendste werke.

Wenke

- Met 'n bevelsin beveel jy iemand om iets te doen. So 'n sin kan uit net een of twee woorde bestaan, bv. **Sing!** of **Sing harder!**
- Die **stemtoon** is gewoonlik **hard**.
- 'n Bevelsin kan soms met 'n **punt** eindig.
- In die **ontkenning** begin 'n bevelsin met **Moenie**.
- 'n Stelsin is 'n **gewone** sin wat inligting gee. Die **stemtoon** daarvan is **neutraal**.

Ken die woorde

konsert – concert
opvoering – production
uitvoering – performance
vertoning – show

1.3 Verander die vraagsinne in stelsinne.

a) Is Beethoven in Duitsland gebore?

b) Het hy heeltemal doof geword?

c) Was Beethoven 'n beroemde komponis?

1.4 Gebruik 'n kleurpen en voeg die korrekte leestekens in die bevel- en uitroepsinne in.

- Hou op om heeldag op die klavier te speel
- Dankie ek sal graag na Beethoven se konsert gaan
- Ag dis jammer dat hy nie meer kan hoor nie
- Ludwig jy moet regmaak vir jou groot aand
- Sjoe dit was 'n onvergeetlike uitvoering
- Moenie met hom spot oor sy doofheid nie Melody

2. Skryf die sinne oor as bevelsinne en daarna in die ontkenkende vorm.

a) Michelle maak 'n plakboek van Kurt Darren.

Bevelsin: _____

Ontkenkend: _____

b) Hendrik gee vir Melanie 'n CD.

Bevelsin: _____

Ontkenkend: _____

c) Silas nooi vir Janette na Kurt se vertoning.

Bevelsin: _____

Ontkenkend: _____

c) Ronelle maak 'n bandopname van al sy liedjies.

Bevelsin: _____

Ontkenkend: _____